

Nynorsk

Eksamen (6 timar)

4. desember 2012, kl. 09.00-15.00

Svar på eitt av spørsmåla frå kvart av delemna.

Oppgavesettet består av oppgåver knytte til dei fire språklege delemna *fonologi* (A), *morfologi* (B), *syntaks* (C) og *tekst- og diskursanalyse* (D). Du skal velje eitt spørsmål frå kvart av delemna. Du skal altså svare på fire sjølvvalde oppgåver som representerer alle fire delemna. To av svara dine skal skrivast på bokmål og dei andre to på nynorsk (med mindre du har søkt om fritak). Du kan sjølv bestemme kva for delsvær som skal vere på bokmål eller nynorsk.

Vekting:

Arbeidstid per deloppgåve er berekna til ca. éin og ein halv time. Dei fire delspørsmåla du har valt, tel likt i vurderinga og ved karaktersetjinga. Karaktersetjinga følgjer ECTS-skalaen og den norske kvalitative beskrivinga av bokstavkarakterane.

Hjelpemiddel:

Norsk-norsk ordliste (utan eigne merknader/markeringar)

Sider: 2 oppgåveark (nynorsk) + 2 oppgåveark (bokmål)

A) Delemne: fonologi (svar på anten a, b, c eller d)

- a) Teikn ein *vokalfirkant* og plasser dei norske vokalane (standard austnorsk) i forhold til kvarandre. Forklar vokalfirkanten og kva den prøver å visualisere. Gje også ein definisjon på *vokalar*.
- b) Kor mange *vokalfonem* har ein i norsk (standard austnorsk)? Gje ein definisjon på *vokalar* og *fonem* og forklar forholdet mellom *fonem* og *allofonar*. Gje døme.
- c) Forklar forskjellen mellom *inndelinga av vokalane* og *inndelinga av konsonantane* i norsk. Forklar så forskjellen mellom [i] og [y], [t] og [d] og [r] og [R].
- d) Forklar systemet som ligg bak *inndelinga av konsonantane* i norsk. Definer *konsonantar* generelt, og beskriv så følgjande konsonantar: [b], [m], [g], [k] og [ç]. Diskuter også kort forholdet mellom *fonem* og *bokstavar* i norsk.

B) Delemne: morfologi (svar på anten a, b, c eller d)

- a) Forklar termane *leksem, ordform, stamme, rot, morfem* og *allomorf* og gjer ein morfologisk treanalyse av tre sjølvvalde ord som inneheld døme på *bøying, avleiing* og *samansetjing*.
- b) Forklar forskjellen mellom *leksikalske morfem* og *grammatiske morfem*, og *frie morfem* og *bundne morfem*. Gje døme.
- c) Forklar dei morfologiske termene *bøying, avleiing* og *samansetjing*. Gje døme. Diskuter så omgrepet *ord* frå eit morfologisk perspektiv.
- d) Analyser følgjande ordformer ved hjelp av ein morfologisk trestruktur: *lesesalsplassar, lettlesen, lengsel, småkaldt*. Kommenter analysane dine, og diskuter ordforma *småkaldt*.

C) Delemne: syntaks (svar på anten a, b, c eller d)

- a) Kva er *feltskjemaanalyse*? Diskuter kva denne analysemetoden kan vise, og kva den ikkje kan vise. Gje døme.
- b) Diskuter forskjellen mellom *funksjon* og *form* i setningsanalyse og analyser følgjande setning:
Den dagen meinte dei engasjerte studentane at syntakstimane var spesielt spennande.
- c) Kva er spesielt med *passivkonstruksjonar* samanlikna med tilsvarande *aktivkonstruksjonar*? Diskuter korfor ein ikkje kan lage passiv av visse typar setningar (verb).
- d) Diskuter forholdet mellom *verb* og *semantiske roller* og gje døme på setningar med ulik rollefordeling.

D) Delemne: tekst- og diskursanalyse (svar på anten a, b, c eller d)

- a) Diskuter forskjellen mellom *tyding* og *meining* i ord eller ytringar. Gje døme.
- b) Diskuter forskjellen mellom *grammatisk kompetanse* og *kommunikativ kompetanse*.
- c) Diskuter dei tre grunnleggjande språkfunksjonane og kom inn på korleis dei svarar til dei grunnleggjande kommunikative behova.
- d) Diskuter forholdet mellom *intensjon* og *tolking* i kommunikasjonssituasjonar. Kom også inn på tydinga til ordet *kommunisere*.

Høgskolen i Hedmark
LUNA
Emne: Språk- og tekststrukturer

Bokmål

Eksamen (6 timer) 4. desember 2012, kl. 09.00-15.00

Svar på ett av spørsmåla fra hvert av delemna.

Oppgavesettet består av oppgaver knyttet til de fire språklige delemna *fonologi* (A), *morfologi* (B), *syntaks* (C) og *tekst- og diskursanalyse* (D). Du skal velge ett spørsmål fra hvert av delemna. Du skal altså svare på fire selvvalgte oppgaver som representerer alle fire delemna. To av svare dine skal skrives på bokmål og de andre to på nynorsk (med mindre du har søkt om fritak). Du kan selv bestemme hvilke delsvare som skal være på bokmål eller nynorsk.

Vekting:

Arbeidstid per deloppgave er beregnet til ca. én og en halv time. De fire delspørsmåla du har valgt, teller likt i vurderinga og ved karaktersettinga. Karaktersettinga følger ECTS-skalaen og den norske kvalitative beskrivinga av bokstavkarakterene.

Hjelpemiddel:

Norsk-norsk ordliste (uten egne merknader/markeringer)

Sider: 2 oppgaveark (nynorsk) + 2 oppgaveark (bokmål)

A) Delemne: fonologi (svar på enten a, b, c eller d)

- a) Tegn en *vokalfirkant* og plasser de norske vokalene (standard østnorsk) i forhold til hverandre. Forklar vokalfirkanten og hva den prøver å visualisere. Gi også en definisjon på *vokaler*.
- b) Hvor mange *vokalfonem* har man i norsk (standard østnorsk)? Gi en definisjon på *vokaler* og *fonem* og forklar forholdet mellom *fonem* og *allofoner*. Gi eksempler.
- c) Forklar forskjellen mellom *inndelinga av vokalene* og *inndelinga av konsonantene* i norsk. Forklar så forskjellen mellom [i] og [y], [t] og [d] og [r] og [R].
- d) Forklar systemet som ligger bak *inndelinga av konsonantene* i norsk. Definer konsonanter generelt, og beskriv så følgende konsonanter: [b], [m], [g], [k] og [ç]. Diskuter også kort forholdet mellom *fonem* og *bokstaver* i norsk.

B) Delemne: morfologi (svar på enten a, b, c eller d)

- a) Forklar termene *leksem, ordform, stamme, rot, morfem* og *allomorf* og gjør en morfologisk treanalyse av tre selvvalgte ord som inneholder eksempler på *bøying, avledning* og *sammensetting*.
- b) Forklar forskjellen mellom *leksikalske morfem* og *grammatiske morfem*, og *frie morfem* og *bundne morfem*. Gi eksempler.
- c) Forklar de morfologiske termene *bøying, avledning* og *sammensetting*. Gi eksempler. Diskuter så begrepet *ord* fra et morfologisk perspektiv.
- d) Analyser følgende ordformer ved hjelp av en morfologisk trestruktur: *lesesalsplasser, lettlest, lengsel, småkaldt*. Kommenter analysene dine, og diskuter ordforma *småkaldt*.

C) Delemne: syntaks (svar på enten a, b, c eller d)

- a) Hva er *feltskjemaanalyse*? Diskuter hva denne analysemetoden kan vise, og hva den ikke kan vise. Gi eksempler.
- b) Diskuter forskjellen mellom *funksjon* og *form* i setningsanalyse og analyser følgende setning:
Den dagen mente de engasjerte studentene at syntakstimene var spesielt spennende.
- c) Hva er spesielt med *passivkonstruksjoner* sammenliknet med tilsvarende *aktivkonstruksjoner*? Diskuter hvorfor man ikke kan lage passiv av visse typer setninger (verb).
- d) Diskuter forholdet mellom *verb* og *semantiske roller* og gi eksempler på setninger med ulik rollefordeling.

D) Delemne: tekst- og diskursanalyse (svar på enten a, b, c eller d)

- a) Diskuter forskjellen mellom *betydning* og *mening* i ord eller ytringer. Gi eksempler.
- b) Diskuter forskjellen mellom *grammatisk kompetanse* og *kommunikativ kompetanse*.
- c) Diskuter *de tre grunnleggende språkfunksjonene* og kom inn på hvordan de svarer til *de grunnleggende kommunikative behova*.
- d) Diskuter forholdet mellom *intensjon* og *tolking* i kommunikasjonsituasjoner. Kom også inn på betydninga til ordet *kommunisere*.